

Din Dramele

"OCEANULUI" AERIAN

mensitatea oceanului aerian este străbătută, în fiecare zi, de mii și mii de avioane de tot felul: utilitare, sportive, militare și de

transport. Acestea din urmă sînt în majoritate covârșitoare, evaluările făcute de statisticieni arătînd că numărul lor ajunge pînă la zece mii. Și cum cel puțin jumătate din ele fac curse zilnice dus-întors, înseamnă că în decurs de 24 de ore aviația de transport înregistrează cel puțin 15 000 de zboruri, deci mai mult de 5 000 000 de zboruri pe an. Cîte dintre acestea se sfîrșesc în mod tragic? Mai puțin de o sută. În procente statistice: un avion din 50 000 suferă un accident. Privit sub acest raport situația este, categoric, foarte bună, transportul aerian din zilele noastre dovedindu-se-comparativ cu alte mijloace — cel mai sigur. Și totuși călătorul care se urcă în avion este mai temător decît oricare altul.

DOUĂ SECOLE DE ZBOR

Peste zece ani — în 1983 — se vor împlini două secole de la primul zbor al omului în înălțimi. La 21 noiembrie 1783, un balon realiza marea premieră mondială, la Paris, ducînd în înaltul cerului un eutezător — pe francezul Pilatre de Rozier. Acest cel dintîi călător aerian din lume a stat atunci în aer, la o mie de metri înălțime, timp de douăzeci și cinci de minute. Bravul aeronaut avea să fie, mai tîrziu, și eroul primei catastrofe — la 15 iunie 1785. Sînt cunoscute multe amănunte referitoare la înfricoșătorul accident. Pilatre de Rozier, însoțit de un alt brav, P. A. Romain, încerca în ziua aceea realizarea unei noi performanțe: trecerea peste Canalul Minciei cu balonul. După numai o jumătate de oră de zbor, din motive rămase neînțelese, fragila navă aeriană a luat foc și s-a prăbușit la cîțiva kilometri distanță de localitatea de pe coastele Franței, de unde decolase. În registrul care va cuprinde, curînd, sute și apoi mii de nume de eroi ai navigației aeriene, sînt înscrîși astfel primii doi sacrifice pe altarul progresului realizat cu noul mijloc de transport.

Acest cel dintîi accident, cum era și firesc, a impresionat profund omenirea și, în primul rînd, pe cei cîțiva aeronauți cunoscuți atunci în Europa. Dar aceștia nu s-au lăsat descurajați; au continuat ascensiunile, au molipsit și pe alții cu nesăbuita lor patimă, s-au ridicat deasupra pămîntului din co

în ce mai sus și, de înfeles pentru condițiile în care își exercitau pasiunea, mulți dintre ei și-au sacrificat viețile. În urma lor rămăneau însă treptele cîștigate pe drumul primejdios către cer. Dintre zecile de catastrofe petrecute în următoarea sută de ani, sînt consemnate, mai deosebit, următoarele:

La 15 aprilie 1875 un balon francez, „LE ZENITH”, avînd la bord trei renumiți zburători ai timpului, bate recordul mondial de înălțime, ajungînd la 8600 de metri deasupra Parisului. Preful: doi dintre aeronauți mor asfixiați, iar al treilea agonizează multe zile într-un spital. Despre această impresionantă dramă avea să scrie un poem, mai tîrziu, poetul francez Sully Prudhomme, glori-ficînd pe cei trei: Croce-Spinelli, Sirel și Gaston Tissandier.

La 31 august 1890, un alt mare balon francez, „PATRIE”, explodează în aer, la 1400 de metri înălțime și se prăbușește cu cei doi pasageri ai săi: Leprince și Duhuy.

La 9 august 1896, Otto Lilienthal, omul care realizează, în mod cert, visul legendarului Icar, cade de la 20 de metri înălțime, în timp ce zbura, pentru a suta oară, cu un aparat care imita aripile păsărilor. Secolul XIX se sfîrșea și lista celor ce plătiseră cu viața „nebulia” de a zbura, ajunsese la aproape o sută.

DIRIJABILELE

În registrul catastrofelor aeriene, dirijabilele ocupă un loc deosebit, mai spectaculos decît balonul. Noua mașină de zburat, apărută în versiune rudimentară în Franța, în anul 1852, se înscrie în tristele pagini la 9 iulie 1874, cînd belgianul Vincent de Groof cade cu aparatul său — un balon de formă aparte, cu cîrmă. Dar o contribuție mai substanțială la nedorita întregire a bilanțului accidentelor aeriene, o dă dirijabilul în secolul nostru. Este vorba de celebrele L.Z-uri, zeppelinele germane. Între anii 1900—1939 germanii au construit 120 de dirijabile. Primul dintre ele a apărut pe cerul Europei la 2 iulie 1900. Următorul, L.Z.2, lansat în anul 1905, a navigat un an și la 17 ianuarie 1906 a fost distrus de o furtună. Îna-intea lui însă, locul întîi între dirijabilele căzute îl ocupase „LE PAX”, al francezilor, explodat în aer deasupra Parisului.

Cele 120 de zeppeline — majoritatea construite ca mașini de război — au avut următoarea soartă: 40 — doborîte în bătălii aeriene; 9 — distruse de furtuni; 5 — arse în hangare; 6 — pierdute în diferite accidente; 1 — luat prizonier de război; 10 — construite, dar nelansate; 30 — dezarmate și reformate; 19 — predate aliaților, intacte. Fotografia alăturată redă primul dirijabil doborît în război: 1 august 1914. Dintre dirijabilele folosite, după război, pentru transport, cîteva au pierit în catastrofe groaznice, pagubele materiale și numărul morților înregistrați întrecînd cu

Primul accident: Pilatre de Rozier, 15 iunie 1785 (stampă).

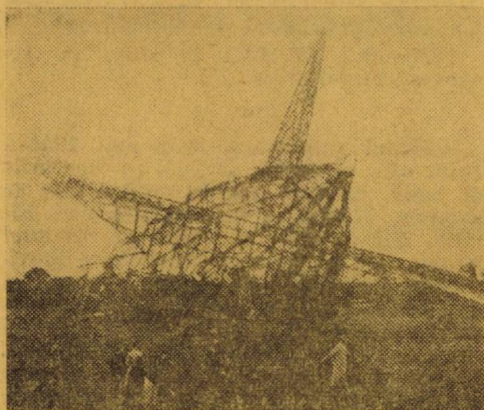

Prima bătălie aeriană; 1 august 1914.

mult tot ce se cunoștea de-a lungul anilor trecuți. Citeva menționări:

R. 38. Marina americană dă în folosință, la începutul anului 1921, un uriaș: R. 38, pentru transportul trupelor. La a patra ascensiune (24 august 1921) această cea mai mare navă aeriană din lume se prăbușește peste riul Humber, în S.U.A. Sînt 48 de morți.

„SHEANANDOAH”, al doilea mare dirijabil pierdut de americani. La 3 septembrie 1925, în timpul unui zbor de antrenament, este luat de furtună, aruncat pînă la 2000 de metri înălțime, prăvălit apoi pînă aproape de pămînt, înălțat iarăși peste nori și, la sfîrșit, răsturnat și rupt în mai multe bucăți. Printre cei 14 morți se afla și căpitanul Landsdowne, unul dintre participanți la prima traversare a Atlanticului, cu dirijabilul R. 34, în anul 1919.

24 august 1921: Rămășițele dirijabilului R. 38.

„ITALIA”, dirijabilul construit de Umberto Nobile, își găsește sfîrșitul la 23 mai 1928, la nord de Spitzbergen. Amănuntele cunoscute despre această catastrofă sînt următoarele: după ce zburase timp de două ore deasupra Polului Nord, „ITALIA”, acoperită de gheață, pierde din gaze și se prăbușește. Din nacela navei cad zece oameni. Unul va muri imediat. Ceilalți nouă vor

rătăci, răniți și flămînzi, prin pustiu de gheață, pînă la 20 iunie, cînd vor fi salvați de către un avion suedez. „ITALIA”, cu nacela sfărîmată, s-a ridicat imediat după prăbușire și a dispărut în întunericul Nordului, nemaiștiindu-se nimic, niciodată, despre ceilalți șase oameni care rămăseseră în nacelă.

„R. 101”. În anul 1930 cel mai mare dirijabil din lume era R. 101, lansat de englezi. Avea 236 de metri lungime și 40 de metri diametru. În celulele sale se aflau 153 000 mc de gaz. După mai multe zboruri reușite, în ziua de 5 octombrie 1930 își începea lungul volaj proiectat spre India. Avea la bord 54 de persoane. Ajuns deasupra localității Allonne, din nordul Franței, pierde din înălțime și se prăbușește. În cîteva secunde uriașa navă este prefăcută în cenușă. A fost un accident neînțeles. În nici un caz nu s-a putut crede că ar fi fost vorba de un pilotaj greșit. R. 101 era comandat de celebrul G.H. Scott, același care, în iulie 1919, realizase, cu R. 34, prima traversare a Atlanticului.

„AKRON”. Supremăția aeriană revine din nou americanilor, în anul 1931, cînd lansează dirijabilul „AKRON” — cel mai mare și mai modern din cîte se construiseră pînă atunci. În primul său zbor de lungă durată — la 4 aprilie 1933 — acesta se va prăbuși însă în apele Atlanticului. 73 de persoane și-au pierdut viața atunci; 3 au supraviețuit.

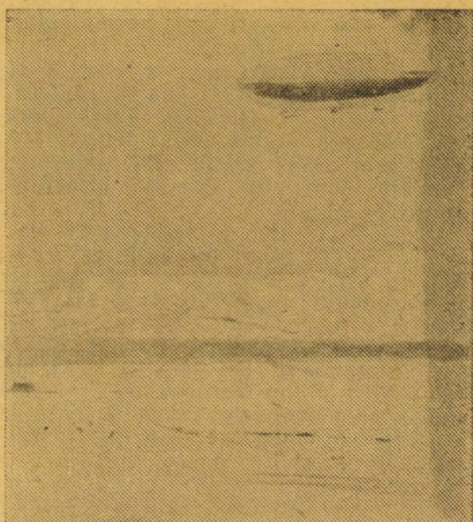
CATASTROFA SECOLULUI. Astfel a fost denumită, în presa vremii, catastrofa de la 6 mai 1937, de pe aeroportul Lakehurst din New Jersey. Totul s-a petrecut atunci ca într-un film regizat cu minuțiozitate: pe aeroport se aflau peste o mie de persoane; zece aparate cinematografice și cel puțin o sută de aparate fotografice căutau spre cer, deasupra oceanului, aeronava anunțată; ziaristii își notau primele impresii; reporterii posturilor de radio transmiteau: Este ora 19, magnificul „HINDENBURG”, cel mai luxos și mai mare dirijabil construit vreodată în lume, a apărut la orizont; vine din Europa: a realizat cea de a douăzecea traversare a Atlanticului. Vă reamintim gabaritele: 248 de metri lungime și 41 de metri diametru, deci mai mare decît un transatlantic... Ora 19,21: acum se fac manevrele de ancorare... Transmisia este

În imagine: dirijabilul R 34 cu ocazia primei traversări a Atlanticului.

întreruptă de o explozie puternică, urmată de o imensă jerbă de flăcări. În minutele următoare nava era un morman de cenușă; nu mai rămăsese din ea decât un schelet de metal contorsionat, prăbușit la pământ; și cadavrele carbonizate ale celor 34 de pasageri. Mult timp s-a vorbit despre un act de sabotaj care ar fi cauzat teribila catastrofă; versiune desmințită de către naziști.

Prăbușirile de dirijabile au continuat și după „HINDENBURG” dar, în raport, cu acesta, ele au fost neînsemnate. Cel mai recent accident din lumea uriașelor nave aeriene s-a petrecut la 17 aprilie 1972. Dirijabilul „EUROPA”, construit în Marea Britanie, și dat în folosință cu numai o lună mai înainte, s-a prăbușit în localitatea Berford, lângă Londra. N-a fost nici o victimă omenească. EUROPA era destinată supravegherii zborurilor altor nave și transmiterii prin televiziune a jocurilor olimpice de la München.

Dirijabilul ITALIA în zbor, în regiunea Polului Nord.

AVIOANELE

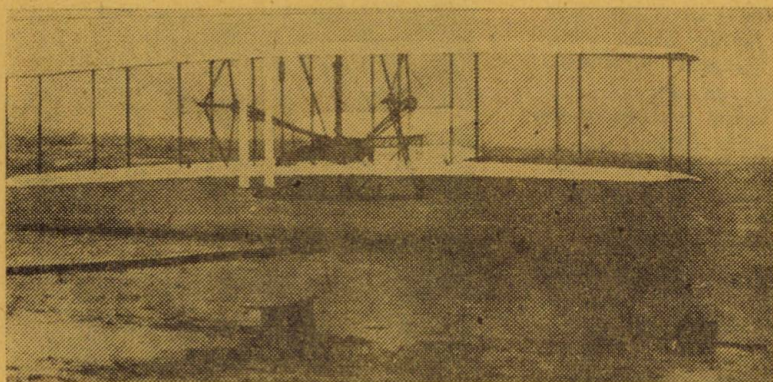
Zborul mecanic își are începutul cert în anul 1903. La 17 decembrie, frații Wright (S.U.A.) se ridică de la sol, cu un avion cu motor, atingând înălțimea de 12 metri. După trecerea a cincei ani — la 17 septembrie 1908 — avionul face prima victimă omenească. Este americanul T.E. Selfridge, pasager pe avionul lui Wright, mort din cauza unei aterizări forțate. Mai trec încă trei ani și se produce prima mare catastrofă aviatică. Pe cîmpul de la Issy les Moulineaux, lângă Paris, la 16 mai 1911 are loc un spectacol aviatic grandios. Se dă plecare în prima cursă internațională Paris-Madrid. Asistă un milion de spectatori. La decolare, un avion se prăbușește peste tribuna principală. Sînt numeroși morți (nu s-a comunicat niciodată bilanțul accidentului) printre care se află și ministrul de război al Franței, iar primul ministru este grav rănit.

Mai periculoase decât baloanele și dirijabilele — fiind, în același timp și mai numeroase — avioanele care zboară pe cerul Europei și al Americii, fac între anii 1908—1913, prima sută de victime omenești cert identificate. Între martirii aceștia se află și trei români: locotenentul G. Caranda (cel dintîi accidentat în România), prăbușit la Cotroceni, în ziua de 20 iunie 1912; Aurel Vlaicu, la 13 septembrie 1913, la Brănești și locotenentul Negel, la 28 septembrie 1913, la Tîrgoviște.

Războiul va provoca, între anii 1914—1918, alte catastrofe aeriene, pe fronturile de luptă, cauzînd moartea multor sute de aviatori. Și apoi va veni cealaltă mare bătălie, din deceniul al treilea al secolului nostru, dată de cei mai bravi între bravi, pentru cucerirea Atlanticului. Numai în anii 1926—1927 au pierit în valurile trufăului ocean 90 de aviatori. Și, în același timp, au învins în bătălia dată, 12 temerari. Dintre victimele raidurilor peste Atlantic cele mai cunoscute au fost: la 8 septembrie 1927 — Nungesser și Coli; colonelul Minchin, căpitanul Hamilton și principesa germană Wertheim Freudenberg (prima femeie angajată în periculoasa traversare) — la 27 august 1927; Bertrand și Philip Payne — la 7 septembrie 1927; Tully și Med Call — la 9 octombrie 1927.

ENIGME ȘI CURIOZITĂȚI

Există în oceanul aerian un spațiu inaccesibil avioanelor? Sînt, în afară de cauzele tehnice și meteorologice care provoacă accidente de avion și alte cauze, neidentificate încă de nimeni? Cîteva fapte petrecute în zilele noastre ar duce la un răspuns afirmativ. Este vorba de mult discutatul „triunghi

Primul zbor mecanic din lume:
Frații Wright, 17
decembrie 1903.

Catastrofa
de la
Issy-les-
Mouli-
neaux,
16 mai
1911.

al morții”, care ar exista undeva deasupra Atlanticului, în zona cuprinsă între insulele Bermude, Bahamas și Porto Rico. În acest loc au dispărut, în chip misterios, mai multe avioane moderne. Prima dată s-a vorbit despre „triunghiul morții” la 5 decembrie 1945, când cinci avioane de tip „AVANGER GREMAN” au plecat într-un zbor de patrulare, de pe aeroportul din Florida și nu s-au mai întors. În căutarea lor au fost angajate trei sute de avioane și douăzeci de vapoare. Nu s-a dat însă de nici o urmă; parcă fuseseră „înghițite de cer”. Alt avion a dispărut, la fel de misterios, în noaptea de 30 ianuarie 1948, deasupra Bermudelor. Avea 27 de pasageri la bord. La 28 decembrie 1948, un „DOUGLAS”, cu 32 de pasageri dispăru în aceleași condiții nelămurite și în aceeași regiune. La 17 ianuarie 1949 dispăre un avion

de transport, puțin timp înainte de aterizare pe insula Jamaica. La 28 august 1963 două avioane-cisterne pleacă de la Miami, pentru a aproviziona un grup de bombardiere, deasupra Atlanticului. În zona convenită, zece dintre aceste bombardiere n-au putut fi găsite și nici în altă parte. Și acestea fuseseră „înghițite de cer”. Un bilanț, al catastrofelor misterioase din regiunea menționată: în ultimii douăzeci de ani au dispărut avioane și vapoare cu peste o mie de persoane. Totul pare straniu, cu atât mai mult, cu cât cercetările făcute de fiecare dată, la fața locului, cu mijloace moderne și masive, n-au dus la nici o descoperire demnă să lămurească situația.

ÎN ULTIMUL DECENIU

După anul 1950 aviația de transport din întreaga lume a fost înzestrată cu aparate de capacități din ce în ce mai mari. Avioanele cu peste o sută de locuri n-au mai fost o noutate nicăieri. Odată cu sporirea numărului de locuri s-a ajuns și la un confort și o securitate mai deplină a zborurilor. Accidentele au devenit însă — deși mai rare — mult mai impresionante, datorită numărului mare de morți înregistrați de fiecare dată. Iată câteva dintre cele mai groaznice accidente petrecute în ultimul deceniu: 3 iunie 1962 — un „BOEING” se prăbușește la Orly (131 de morți); 30 noiembrie 1963 — 118 morți la Montreal, în căderea unui „DC” 8; 24 ianuarie 1966 — un „BOEING”

venit din India se sfărâmă de vârful Mont Blanc (117 morți); 5 martie 1966 — un turboreactor cu 124 de pasageri se lovește de muntele Fuji Yama, în Japonia; 20 aprilie 1967 — la Nicosia, 126 de morți cu un avion al companiei „SUISSE GLOBE AIR”; 4 iulie 1970 — pe un munte, în Catalonia cade un avion danez (112 morți); La 25 decembrie 1971, un avion al companiei peruane „LANSA”, cu 92 de persoane la bord, zburind între orașele Lima și Pucallpa, se prăbușește în junglă. Rămîne în viață — miraculos — o singură persoană: tinăra Iuliana Koepeke, în vîrstă de 17 ani. Ea călătorea împreună cu mama sa. A văzut cum avionul a luat foc, a trăit momentele îngrozitoare ale prăbușirii, apoi... s-a trezit, după patru ore, pe fotoliul ocupat la decolare, rămas intact între sfărîmăturile avionului. Curajoasa Iuliana aprovizionată cu biscuiții și cu bomboanele găsite între cadavre, a pornit, singură și neînarmată, prin iadul verde al junglei. După 11 zile a ajuns într-un loc unde se aflau niște tăietori de lemne, care au salvat-o. După această catastrofă mai urmează altele, în decursul anului 1972: la 15 martie 1972 — 112 morți într-un accident la Dubai (Bahrein); la 5 mai, un avion al companiei „ALITALIA”, se prăbușește pe ruta Roma-Palermo, lovindu-se de o colină, în timpul aterizării. Sînt 108 morți și un singur supraviețuitor, medicul Calogero Alfano, care... a pierdut avionul, din cauza aglomerației, automobilul său sosind la aeroport cu trei minute întîrziere. Urmează accidentul de la aeroportul din Delhi, la 14 iunie — 83 de morți și 6 supraviețuitori și, în fine un avion, „TRIDENT” 1, cu 118 pasageri la bord, prăbușit la 19 iunie, pe aeroportul londonez Heathrow; nici un supraviețuitor.

Relatările acestea sînt impresionante. Și cu toate acestea, în zilele noastre avionul este cel mai sigur mijloc de călătorie. Sînt și statistici care susțin afirmația pe care o facem: peste Atlantic trec, anual, 93 000 de avioane (260 pe zi), care transportă 8 600 000 de călători (cifrele din anul 1971). Nici unul dintre aceste avioane n-a căzut vreodată în ocean, deși ruta Europa-America are 5800 de km și se face fără escală.

ION MUNTEANU

↑
Spania (Catalonia), 4 iulie 1970.

←
Iuliana Koepeke,
24 decembrie 1971.

Dubai (Bahrein), 15 martie 1972.

Londra, 19 iunie 1972.

ASIGURAREA MIXTĂ PE VIAȚĂ

Este cea mai populară dintre asigurările de persoane practicate în țara noastră. Preferința pentru această asigurare se datorește unor certe avantaje.

Pe calea asigurării mixte de viață, oamenii manifestă simțul lor de prevedere pentru cazurile survenirii în viața lor a unor evenimente neprevăzute și nedorite și, în același timp, realizează economisirea planificată a unei sume de bani pe care singuri și-o stabilesc.

Asigurarea se încheie la alegerea fiecăruia pe termene variate: 5,7,10,12,15 sau 20 de ani și pentru orice sumă (în mii de lei), începînd de la 1.000 lei.

Plata sumei asigurate se face la toate asigurările contractate, așa încît costul asigurării nu rămîne nerecuperat de către asigurat. Astfel plata se face:

- * fie la expirarea asigurării;
- * fie la amortizarea asigurării în timpul duratei acesteia, cu ocazia tragerilor lunare;
- * fie în caz de invaliditate permanentă ca urmare a unui accident (plata în total sau în parte a sumei asigurate, după cum invaliditatea permanentă este totală sau parțială);
- * fie în caz de deces al asiguratului (în acest caz, suma asigurată se plătește beneficiarului asigurării, stabilit de asigurat cu ocazia încheierii poliței de asigurare).

Dintre numeroasele cazuri în care asigurații au avut un sprijin de nădejde în asigurare, mai bine zis în spiritul lor de prevedere, vă vom prezenta cîteva:

A.C. din comuna 23 August — județul Constanța a primit de la ADAS suma de 25 000 lei; B.I. din București a primit 8982 lei iar S. Gh. din orașul Tîlceni o sumă de 30.000 de lei. Sumele respective au fost acordate ca urmare a producerii unor evenimente neprevăzute (riscuri cuprinse în asigurare) și care s-au soldat, pentru asigurați, cu invaliditate permanentă totală sau parțială etc.)

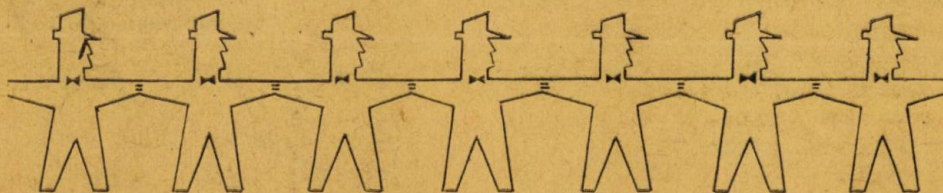
Asigurarea se poate încheia la responsabilii cu asigurările din întreprinderi și instituții, la agenții și inspectorii de asigurare sau direct, la orice unitate teritorială a Administrației Asigurărilor de Stat.

Nu uitați: asigurarea este o măsură utilă de prevedere necesară oricui.

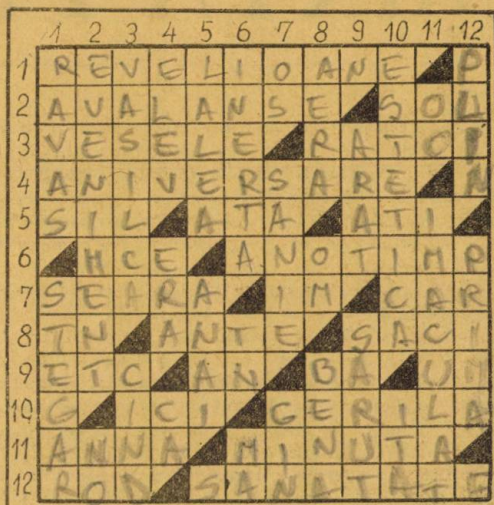
solidarizează pe oameni în fața riscurilor de tot felul, pentru ca ei să facă față primejdiilor cu forțe unite, fără a fi nevoie să se cunoască unii cu alții.

Legătura între asigurați se face prin asigurare.

REBUS

HOTAR DE ANI

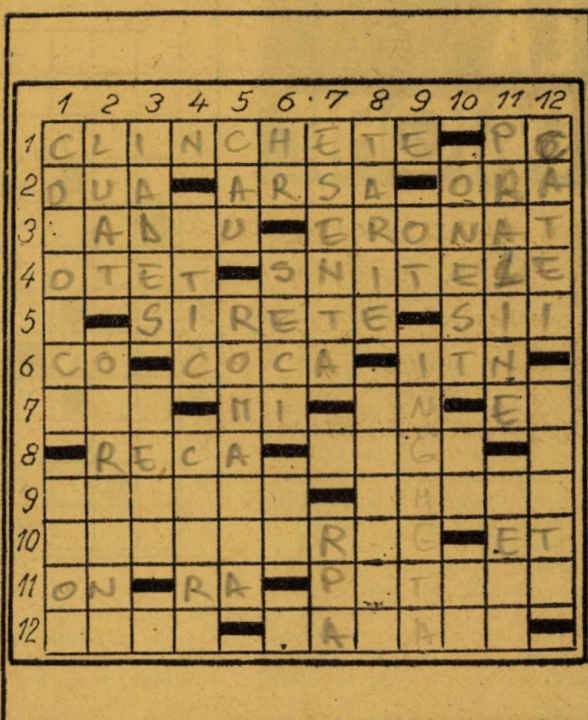
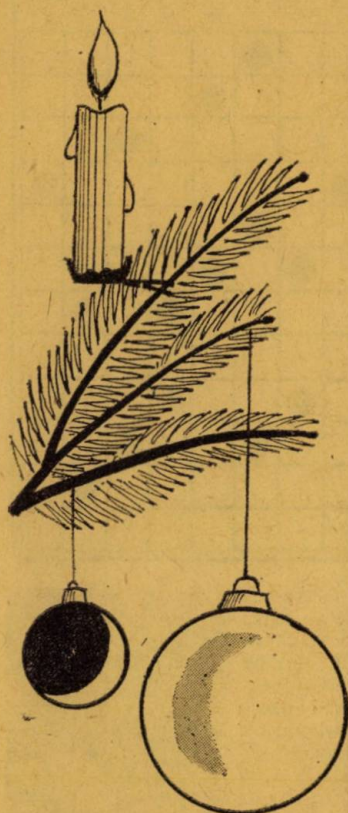
ORIZONTAL: 1. Popasuri vesele din cursa anilor grăbiți. 2. Căderi spectaculoase în decor hibernal. — Colindător sosit cu vorbe bune. 3. Sorcova și atmosfera de revelion (pl.) — Unul care e apreciat... pe varză! 4. Mare sărbătoare la un an o dată. — 5. Dă silința la început! — Tine baloanele să nu zboare. — Troian, pentru toți rebusiștii! (pl.) 6. Ministerul Comerțului Exterior (abr.). — O iarnă obișnuită. 7. Timpul când sosesc musafirii și petrecerea începe... — ... timp fără limite! — Confecție de sezon pentru gospodarul prevăzător 8. Extreme în teren! — Înainte... la timp! — Recipiente cu surprize golite-n miez de noapte. 9. Acest cuvânt spune tot ce mai urmează! — Se naște când se termină revelionul (sic!) — Bună...! — Mică unitate de măsură (sic!) 10. Pe loc... — ... apare și musafirul cel mai dorit. 11. Un an și încă unul... la oglindă (și fata-i gata!) — O fiică mai mică a anului. 12. Cel imbelșugat urat de colindători... — ... Și o urare pentru fiecare.

VERTICAL: 1. Sare și piper în rime de revelion. — Colindător în prag de seară. 2. Ce se întâmplă... la un an o dată sau... la mulți ani — Un număr vechi și... totuși aproape nou! 3. Cap de porc împodobit cu flori și panglici, purtat de flăcăii colindători. — O întrebare pusă la timp. 4. Începe anul... în septembrie! — Mulți ani, chiar foarte

mulți... — Cea... mai scurtă! 5. Cupă florală putind avea diverse culori. — 1972 și ... 1 ianuarie 1973!!! (atenție la legătură). 6. Înghețată în metaforă... — Cutie... cu surprize! — La urma urmei! 7. Punctul terminus al înghețului... (fam.) — Zburătoare printre nămeți. — Lichid amețitor păstrind aroma acelor de brad. 8. A face o atmosferă plăcută (sic!) — Construcție de zăpadă parodiindu-ne hazliu înfățișarea. — O cupă de metal... mai încăpătoare. 9. Pe-aici a trecut plugușorul... — Dulciuri... împărțite cu generozitate în noaptea marii sărbători (sing.) 10. Ia din viață ce-i frumos (fem.) — Prinsă-n spate... 11. Nimic, nimic!! — Decorul alb al revelionului. 12. Paharul ridicat pentru toast. — Cel dintii născut (fem.).

MIRCEA GUJA
Cuvinte rare: **ATI, GIN.**

PREGĂTIRI

ORIZONTAL: 1. Se fac auzite la ciocnirea paharelor — Pregătesc pe margini! 2. Specialități de pasăre — Ținută prea mult la cuptor — Așteptată-n noaptea de Anul Nou. 3. Atenție... acum de sărbători — Greșit. 4. Scos din vin — Preparare calde și servite cu murături. 5. Vielene — A se sfii (inv.) 6. Covrig și un corn! — Pastă pentru cozonaci — Abreviație în medicină 7. Sirop diluat — Cap de miel! — La lemne! — Dintr-un piept... de iepure! 8. Localitate în R.S. Cehoslovacă — Redus... la fragi! 9. Se așază la masă (pl.) — Un fel... de ciuperci (reg.). 10. Petrecere cu meseri — Oțet la urmă! 11. Sfârșit de revelion! — Gras la mijloc! — Dată... la vinul roșu (fig.) 12. Se aude la petrecere — Castraveți... dulci (pentru noi rebusiști)

VERTICAL: 1. Bucate... făcute rasol (sing.) — Dă apă la moară. 2. Scos...

din aluat! — Rumeniți la cuptor 3. Servit o dată cu pieptul de pasăre — Atrage privirile în noaptea de revelion 4. Merg cu plugușorul (mold.). — Pus la sticlă... 5. Căutat în față! — Cîntec de petrecere 6. Horia Rădulescu — Fără sifon... (pl.) — Din neon! 7. Un rom tare, folosit cu picătura... — Republica Populară Albania. 8. Măsurătoare la băuturi — Pastă de fructe 9. Colac cu unt! A ține la gheață. 10. Cîstit — Din miel! — Din esență! 11. Produse din zahăr ars și nucă — Servită cu alune 12. Prinși în usturoi — Luată cu asalt în perioada aprovizionărilor de iarnă.

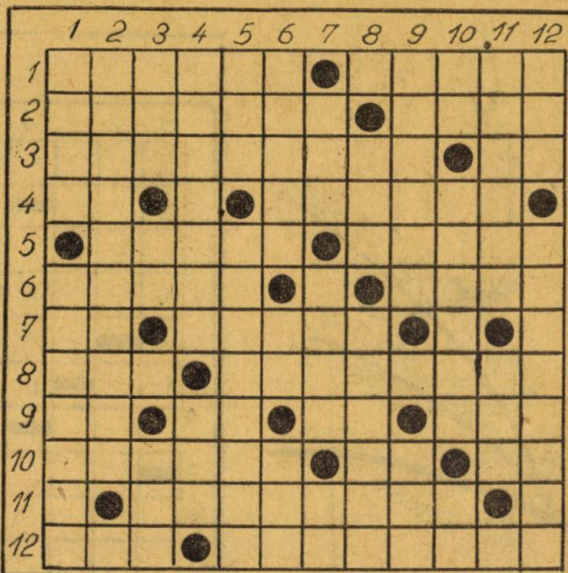
Cornel M. DUMITRESCU

Cuvinte rare: SH, ITN, RECA, SCOC, ORIC.

LA DATORIE

ORIZONTAL: 1. Serbează Anul Nou cu o nouă șarjă peste plan. — Nu precupește nici un efort pentru a veghea, de Anul Nou, la cel în suferință. 2. Pornește la drum și-n noaptea de revelion. — Se aude-n noaptea de Anul Nou. 3. Sector ce-și face datoria, din plin, până în ultimele ore ale anului ce trece. — Sec! 4. Primele la telefon! — Transmit toate, în noaptea de revelion, același program la televizor! 5. Furnalștii o elaborează și de Anul Nou. — A cinsti. 6. Stăpin pe soarta sa — Transportă apă (od.). 7. Pe cel nou, cei prezenți la datorie îl cinstesc prin muncă — Conștiincios își vede de program în noaptea de revelion. 8. Cui de tablă... — La schimbul său de Anul Nou, harnic și devotat, el e prezent la datorie. 9. În post! — 23 răvașe!!! — ...și 23 pahare!! — Curelușe de meșină. — 10. Acolo unde-i necesar, lucrează fără încetare și-n schimbul de noapte al noului an — Servește! — Din neon! 11. Cinstesc Anul Nou printr-o muncă la nivel înalt... 12. E de serviciu în Capitală, și-n noaptea de revelion (abr.) — Rod al muncii celor prezenți la radio și televiziune acum în noaptea aceasta (pl.)

VERTICAL: 1. Ținută „vestimentară” de revelion... — De la aceste locuri se veghează și se comandă diferite procese tehnologice. 2. Să ridicăm paharul și să-i urăm „La mulți ani!” (sigur ne va auzi de-a colo de la masa lui de lucru). 3. Recii la urmă! — Copt la mijloc! — Ba-i... întors!! 4. Aici blumingurile nu cunosc astîmpăr, iar celor care sînt prezenți la locul lor de muncă, să le cîntăm, „Mulți ani, trăiască” — Din halva! 5. În pa-

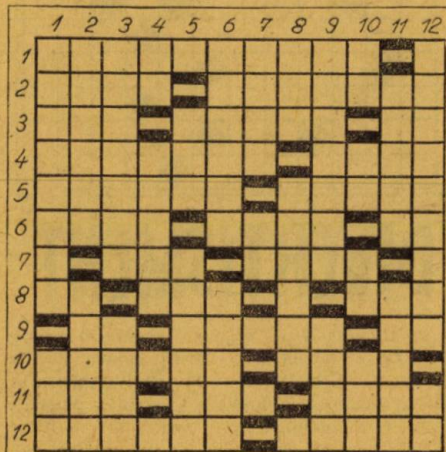
ner! — Se grăbește de parcă nu ar vrea să-l apuce Anul Nou pe drumuri (pl.) 6. Stațiune de agrement în Paring — Sudură la mijloc! — Cu jambierele, sus! 7. Constanța (abr.) — S-a format în procesul muncii — Cutie! 8. Panou central! — Cu ochii mari (fam.) 9. A acoperi (tehn.) — Suprafețe agrare. 10. Dis-de-dimineață!! — Bune la încărcat — Iute la

inceput! 11. A se lăsa-ntunericul — Din timp. 12. Verifică calitatea produselor (abr.) — Din cînd în cînd.

Valentin HAIDENFELDER
Cuvinte rare: IRE, ARI.

VREMEA ZĂPEZILOR

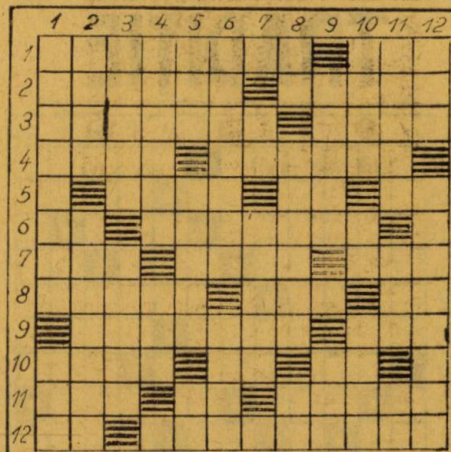

ORIZONTAL: 1. Veșmînt din garderoba iernii
2. Consumat în sezonul rece — E-n plină hibernare
3. Ieșită din apă — Locul unde ninge — În iarnă!
4. Un semn ce-ți amintește că iarna trebuie luată în serios — Înghețat (fig.)
5. Ca un fulg (dim.) — Pliă de fulgi.
6. Cern — Gust respingător — În casă!
7. În plină iarnă! — Creație artistică executată pe geam de Gerar.
8. Răvăș fără conținut! — Spate de uriaș!
9. La mijlocul iernii (abr.)
9. Avalanșă pe coaste! — Ultima suflare a zăpezii (fig.)
— Lapoviță la-nceput!
10. Puterea lui Gerar — Învășmîntat în alb.
11. Personal... valoros — Sparge gheața — Accesoriu la plugușor.
12. Drum printre nămeți — Iarna de aici, Coșbuc ne-a prezentat-o în versuri.

VERTICAL: 1. Tradiționala urare de Anul Nou — Timp nelimitat!
2. De proporții mici (pl. masc.) — Bucuria copiilor în vacanța de iarnă (pl.)
3. Prima apariție la sfîrșitul iernii — Dezghețat
4. Lemne aproape pe sfîrșite! — Primește cu plăcere de Anul Nou.
5. Un bulgăre în spate! — Munți de zăpadă (fig.)
6. Vînt care suflă cu intermitență — Cășă-torită.
7. Încălzire iarna — Mese!
8. Aur de odinioară — Aluneacă pe gheață.
9. Coșuri... funcționînd din cînd în cînd (fig.) — Față a unei monede (rar).
10. În nămeți! — Gerar pe sfîrșite! — Aișor, abia ieșit! — Degerați la picioare!
11. Vremea zăpezilor — Nins... de ani și ani (fig.)
12. Gazdă bună pentru țurțuri — Copea din spate!

Paul MOLDOVEANU

Cuvinte rare: TIU, AOR, AROL,

REVELION '73

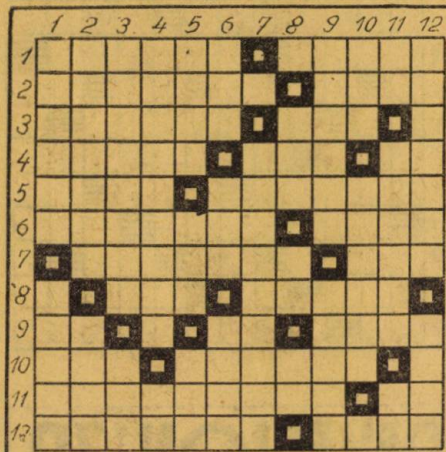
ORIZONTAL: 1) Străbună datină de Anul Nou... — ... și licoarea lui Bachus ce-nchină pocale în cinstea noului venit.
2) Se stinge pentru o clipă în noaptea de revelion — Una care-ți dorește „La mulți ani”.
3) Se întîlnesc la miezul nopții în noaptea de revelion (dim.) — Mama lui August.
4) Hirtie pentru copiat — Vinul lui Ottonel.
5) Din nou — În aspic!
— Trăpaș de pe meleaguri dobrogene.
6) Năstase Lucia — Se face albă ca zăpada.
7) Nu spun nimic — Ani, mulți ani la un loc — Oraș în Siria.
8) Un revelion... în familie — O fiară din codru... — ... și marea lui pasiune (pl.).
9) Pocnet de bici — O companie comercială (abr.).
10) Nellpsit mijloc de distracție la petrecerea de revelion — În sete! — Cupeu!
— 11) Fire — Ene — Merg cu sorcova.
21) Începe revelionul! — ... acest fapt la un an o dată.

VERTICAL: 1) Delicios preparat cu pozna-sele răvăse — Un cadou... de la Moș Gerilă.
2) Ianuarie de exemplu, prima filică a Anului Nou — Auxiliare pentru cozonaci și alte dulciuri.
3) Modest — Un aliment de bază...
4) ... și o sursă vie pentru ea — Chemarea mării.
5) Mamifer din America. — Biletelul din plăcinte — Epocă.
6) Delicioase preparate în foi de viță — Nea!
7) Numai unuși unu! — Dans coregrafic.
8) Vin de la rude — Un spic alinat — Coman Ion.
9) Are o ușoară gripă — Se împodobește pentru revelion...
10) ... și albă ca zăpada de crengile lui — Una și una! — Se umple cu șampanie pentru a cinsti cum se cuvine noul venit.
11) A întărita — Anul care vine în noaptea de revelion (pl) — Firicel de floare albastră.
12) Omăt... — ... pentru un decorație adecvat peisajului de iarnă.

AI. GHETU

Cuvinte rare: ATIA, ANO, CIE, UNO

TRADIȚIE

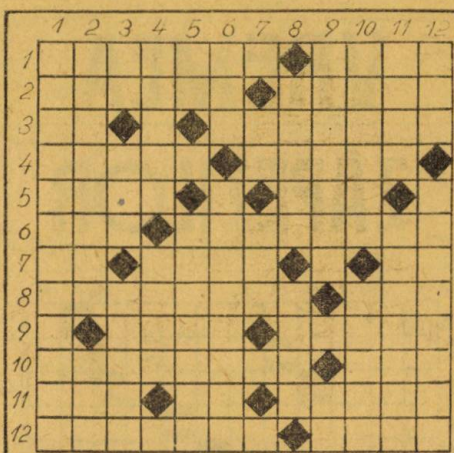

ORIZONTAL: 1. Alba de revelion... — Cadru la „Iarna” lui Vasile Alecsandri. 2. Merg cu plugușorul... — Acompaniament instrumental la: „Minați măi! Hăi! Hăi!” 3. Petrecerile de revelion. — Tari ca piatra... 4. Stop-cadru la iarna lui Cosbuc. — A prinde de veste... — Cefe! 5. Tin calea caprei... — Felicitarea tradițională cu „La mulți ani!” 6. Îmbujorați la față. — Vicleanie scenică. 7. Poezia dragostei, cu nelipsitul sărut sub ramura de vișc. — Fiecele zilei 8. „Mulți ani!” — Netedă ca gheața. 9. Bun de gură, dar mai laconic! — Scam conventional de aur... lângă friul de mătase. — Măsură arabă, din care se trage și ocaua noastră. 10. Subțirel, desi stă mai tot timpul la masă — Trag la trolea (inv.) 11. Solemn ca toți nemuritorii. — Revelionul la începuturile lui! 12. Se așterne după hărmălaia revelionului. — Sorcova...vesela masc.)

VERTICAL: 1. Iată ceva care se înroșește de anul nou (pl.) — Bun la frigare. 2. Tare ca piatra, lute ca săgeata (să deveniți). — Merg cu buhaiul. 3. O plimbare cu sania. — Cam... vechi. 4. Cei cu nuci și cu covrigi. — Minați măi! Hăi! Hăi! 5. Moș Gerilă... — Ține portocalele-n pomul de iarnă. — Și-am ales un loc curat: De arat și semănat. 6. Prins în mrejele unui oraș din Argentina! — Și-am încălecat pe-un cat... rebușist (pl.) — Serviciu meteorologic personal... (fig.) 7. Bateriile, paharele, pocalele... 8. Legate de viață. — Nelipsiți. — Și la sfârșit un cîntec 9. Tare, aromat și verde ca bradul (să tot bei). — Singuri care mai cred sincer în minunile lui Moș Gerilă. 10. Mare minune! (expr.) — Tradițional și specific vehicul hibernal (pl.). 11. Miez de nucă! — Tradițională plăcintă cu brînză (inv.) — Nu mai puțin... peticul de răvaș!!! 12. „O brad frumos” și „Totdeauna, totdeauna!” — Și-acum pentru fiecare dintre dv. o urare: „Tare ca piatra/ lute ca săgeata, /Tare ca fierul, / lute ca otelul!”

I. PĂTRAȘCU

Cuvinte rare: OCCA, CAN, EJE, AȚI.

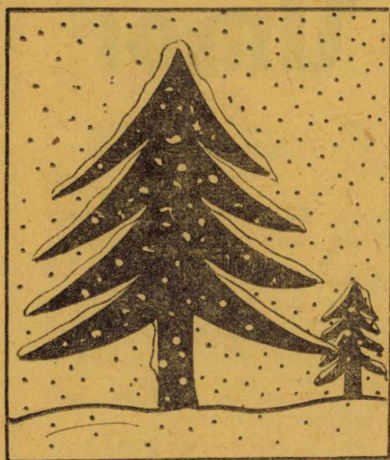
DIVERTISMENT

ORIZONTAL: 1. A se încadra în atmosferă revelionului. — Bune pentru poante bune. 2. Și pentru că veni vorba... — ... de asemenea bun tot la poante, glume... 3. Luni (atenție, nu-i anul nou!) — Pîng cu lacrimi de crocodil. 4. Furnizor de... poame acre. — Luminițe-n noapte. 5. O înșurubare-n aer. — Ieșit la-mpărteală. 6. Unul căruia i se pot pune... bărbii... — N-o ia nimeni în serios. 7. Pînă în ceasul al 12-lea (abr.) — Bune la scris — Măsură la sarmale!! 8. Numai gura-i de el. — A face o legătură. 9. Tratat cu: „Să trăiți!” și „La mulți ani!” — De-ale lui Păcală. 10. Momente hazlii din opera lui Creangă. — O ceașcă-ntoarsă!! 11. Cîr banii-n plie... — Un decar... — Glume cu sare și piper... 12. Amintire de la moși... — Nu poate fi luat în balon.

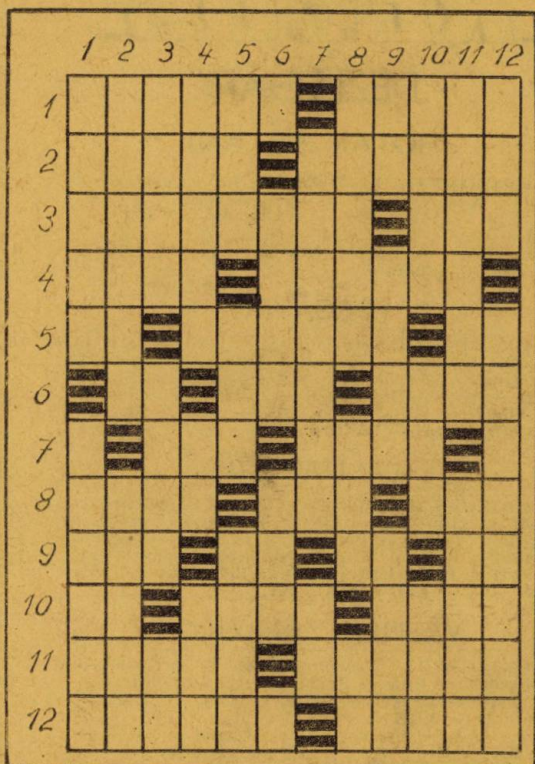
VERTICAL: 1. Vorbă lungă, sărăcia omului... 2. Umplură la tradițională plăcintă. — Pune la toate vîrf. 3. Tir!! — Semn comun de veselie — Nume feminin. 4. Îmbujorată — Comună în Irlanda. 5. Începe!! — Iubirea lui Harpagon (pl.) 6. Stă pe capul femeilor. — Aplică frecvent... acupunctura (fig.). 7. Una și alta! — Joc moldovenesc (inv.) 8. A urzica. — A se rușina. 9. Oameni subțiri — Culege! 10. Spus la ureche. — Se plimbă cu ursul. 11. Cu sania în țara zăpezilor. — Transmis pe calea undelor... 12. În serie! — Muzică, dans, antren...

ȘTEFAN HIMMER

Cuvinte rare: VRIE, CARN, GIO.

PEISAJ DE IARNĂ

ORIZONTAL: 1/ Are o frumoasă poiană a sporturilor de iarnă. — Autorul corului „Zăpada”, pe versurile lui Tudor Arghezi... 2/ ...și cel care a compus melodia de muzică ușoară „Dor bătut de vânt” — Mai marele pescarilor. 3/ Zăpezi desprinse de pe coasta munților — În acest loc (pop.). 4/ „Albă ca Zăpada”... — A lua ochii (rar.). 5/ În vînt! — Tare somnoroși la gura sobei — Teodorescu Gabriela 6/ Enescu Olimpia — Petrecere cu dans — Comună în UR.S.S. 7/ În vervă — Localitate în UR.S.S. 8/ Min oițe și mioare — Asociația Sportivă Olimpia — Sat în județul Satu Mare. 9/ Veșmint de iarnă — Ape! — Roman Sofia — O jumătate de tonă! 10/ Începe o exclamație friguroasă! — Animal din ținuturile zăpezilor veșnice — Bun la sprijin. 11/ Marele eveniment din iarna anului 1859 — Înaltă siluete golăse printre nămeții de zăpadă. 12/ Proverbul recomandă s-o faci iarna — Autorul corului „Mulți ani”!

VERTICAL: 1/ Pomii de iarnă... — ...și autorul pastelului „Iarna pe uliță”. 2/ Mlaștini (reg.) — Vremea zăpezilor. 3/ A pictat tabloul „Peisaj de iarnă cu scene de patinaj” — Termen de comparație ai urătorilor cu sorcova — Alifie din Moldova. 4/ Produs alimentar de iarnă — În nori! — Încep erupțiile! 5/ La orice sonată! — Marele fluviu al Siberiei de Vest. — Riu în Franța. 6/ Guturai în Transilvania — Îngheață de frig. 7/ Autorul versurilor din melodia de muzică ușoară „Poveste de iarnă” a Cameliei Dăscălescu (Gheorghe) — S-a întors un an! 8/ A compus populara melodie de muzică ușoară „Sanie cu zurgălăi” — Cerce fulgii de zăpadă — Rădulescu Bădin. 9/ Înghețată la o extremitate! — Acoperit de nea sau anii vremii — Ține de cald iarna. 10/ Steluțe albe, fulgi de nea — Judecător în infern (mit.) Bot de mocasin! 11/ Iată (pop.) — Se poartă la munte. 12/ Mesageri grăbiți ai vremii, ce-și predau ștafeta în toiul iernii — Și în final, autorul frumoasei melodii „Săniuța dragostei”.

Cuvinte rare: ONSA, CIG

Gh. TULEA

REBUS

DEZLEGĂRI

HOTAR DE ANI

ORIZONTAL: Revelioane — P — Avalanse — Sol — Veselie — Rătoi — Aniversare — N — Sil — Ata — Ati — MCE — Anotimp — Seara — IM — Car — TN — Ante — Saci — Etc — ZI — Ba — UM — L — IGI — Geriță — Anna — Minuta — Rod — Sănătate.

PREGĂTIRI

ORIZONTAL: Clinchete — PC — Oua — Arsă — Oră — Cadou — Eronat — Oțet — Snițele — L — Sirete — Si — OC — Coca — ITN — Suc — MI — MN — EP — Reca — Fagi — I — Scaune — Ghebe — Căsătorie — ET — ON — RA — Putere — Cînt — Banane.

LA DATORIE

ORIZONTAL: Oțelar — Medic — Mecanic — Cînt — Alimentar — SC — TE — I — Canale — Fanta — Onora — Popor — M — Apar — AN — Radio — E — A — Nit — Muncitor — OS — AV — AH — Ire — Utilaj — IA — EO — R — Avia — tori — R — ITB — Emisiuni.

VREMEA ZĂPEZILOR

ORIZONTAL: Promoroacă — S — Lemn — Adormit — Uda — Afară — AR — Guturai — Tare — Usurel — Perna — Sita — Amar — AS — O — ARN — Stea — I — RS — IAS — I — Ian — AA — Moină — La — Inghet — Arab — Mie — Tiu — Otic — Pirtie — Ulița.

REVELION '73

ORIZONTAL: — Plugușor — Vin — Lumina — Urare — Anișori — Atia — Calc — Muscat — I — Iară — PI — AT — NL — Nălbăță — R — Tac — Vrac — Ano — Acasă — Lup — Trosnet — Cie — Dans — ET — PU — N — Ate — EN — Copii — RE — Eveniment.

TRADIȚIE

ORIZONTAL: Noapte — Sătuc — Atelaje — Biel — Serate — Asi — N — Ulița — Sti — CT — Risl — Atenție — Iritați — Truc — Erotică — Ore — B — Era — Lucie — AV — I — SA — Occa — Tac — Sirepi — G — Academici — RE — Liniște — Iar.

DIVERTISMENT

ORIZONTAL: Petrecere — Sare — Apropo — Piper — LI — S — Caimani — Agris — Astri — Vrie — M — Cîl — V — Ras — Bagatela — AM — Coli — I — AR — Gălăgios — Uni — E — Urat — Farse — Amintiri — Sat — Loz — IO — Ilare — Atavism — Greu.

PEISAJ DE IARNĂ

ORIZONTAL: Brașov — Stoia — Roman — Ataman — Avalanse — Aci — Zina — Atintă — IN — Motani — TG — EO — Bal — Near — C — Toi — Onsa — I — Oier — Aso — Cîg — Sa — AP — RS — RO — BR — Elan — Umăr — Unire — Arbori — Căruță — Baci.

Umor

● Un bolnav vine seara tirziu la un medic pentru o consultație.

— Ficatul dumneavoastră e foarte bolnav. Ați venit prea tirziu ca să-l mai pot vindeca.

— Nu-i nimic, am să vin miine dimineață...

● Cinele nostru este grozav. Cum se apropie cineva de casă dă de veste.

— Latră?

— O, nu! Se ascunde imediat sub pat!

● Un medic își întreabă colegul mai tinăr:

— De ce ești trist și nemulțumit? Pacientul s-a însănătoșit...

— Tocmai de aceea. Pur și simplu nu știu ce anume l-a ajutat.

● Scuzați, domnule, probabil că pana de la pălăria mea vă împiedică să vedeți ecranul.

— Nu vă neliniștiți, doamnă. Am tăiat-o și văd perfect.

● Aseară, în timp ce cîntam la saxofon, un vecin a aruncat o piatră în fereastra mea și mi-a spart geamul.

— Mare greșală! Acum are să audă și mai bine cînd ai să cînti...

● În fața cuștii leilor, soția imblinzitorului îi face o scenă.

— Te rog, dragă mea, nu aici, îi spune soțul. Gîndește-te ce autoritate o să mai am după aceea în fața lor?

● Tatăl: — Ți-am promis că îți cumpăr bicicletă dacă înveți bine. Ce-ai făcut în ultimele săptămîni?

Fiul: — Am învățat să merg pe bicicletă...

● Aflindu-se în altă localitate, un cetățean primește o scrisoare. Desface plicul și scoate din el o hîrtie albă.

— Ce înseamnă asta? îl întreabă un prieten.

— O scrisoare de la soția mea.

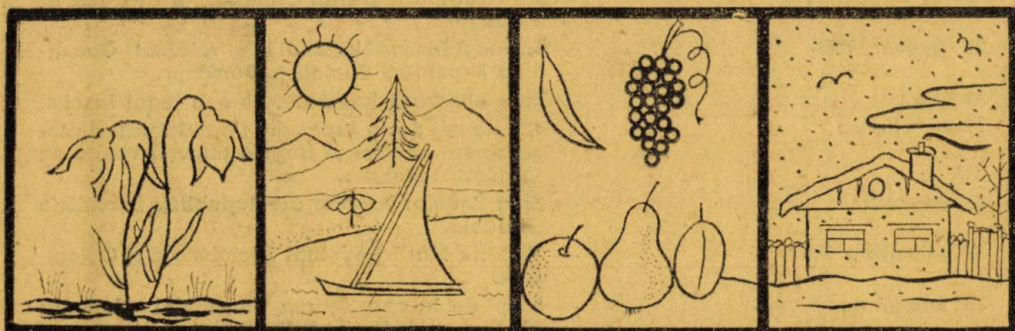
DATE IMPORTANTE

1973

24 ianuarie 1859	— Unirea Principatelor Române.
Ianuarie — Februarie 1933	— Au avut loc eroicele lupte ale muncitorilor ceteriști și petroliști, conduse de P.C.R.
24 februarie 1848	— 125 de ani de la publicarea Manifestului Partidului Comunist.
6 martie 1945	— A fost instaurat primul guvern democratic din istoria României, condus de dr. Petru Groza.
8 martie	— Ziua internațională a femeii.
21 martie	— Ziua internațională pentru eliminarea discriminării rasiale.
31 martie	— 80 de ani de la constituirea Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România.
22 aprilie	— S-a născut V. I. Lenin.
1 Mai	— Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc.
2 mai	— Ziua tineretului din Republica Socialistă România.
5 mai	— S-a născut Karl Marx.
8 mai 1921	— Crearea Partidului Comunist Român.
9 mai 1877	— Proclamarea independenței de stat a României.
9 mai 1945	— Ziua victoriei asupra fascismului.
15 mai 1848	— 125 de ani de la istorica adunare de pe Cîmpia libertății de la Blaj.
1 iunie	— Ziua internațională pentru apărarea copilului.
9 iunie	— 125 de ani de la Adunarea de la Izlaz — începutul revoluției de la 1848 în Țara Românească.
11 iunie	— 25 de ani de la votarea de către Marea Adunare Națională a legii naționalizării principalelor mijloace de producție.
6—12 august 1969	— Au avut loc lucrările Congresului al X-lea al P.C.R.
21 august 1965	— Marea Adunare Națională a adoptat Constituția Republicii Socialiste România.
23 August	— Ziua eliberării României de sub jugul fascist.
13 septembrie	— 125 de ani de la lupta din Dealul Spirii dintre pompierii români și trupele turcești venite să înfrângă revoluția.
25 octombrie	— Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România.
7 noiembrie 1917	— Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.
19 noiembrie	— 5 ani de la constituirea Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste.
28 noiembrie 1820	— S-a născut Friedrich Engels.
1 decembrie 1918	— Unirea Transilvaniei cu România.
30 decembrie 1947	— Abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române. La 21 august 1965, țara noastră a devenit Republica Socialistă România.

1973

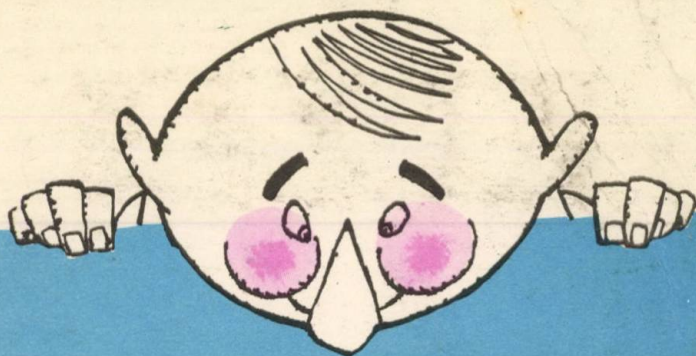
IANUARIE	FEBRUARIE	MARTIE	APRIIE
L 1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30
M 2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24
M 3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25
J 4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26
V 5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27
S 6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28
D 7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29
MAI	IUNIE	IULIE	AUGUST
L 7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
M 1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
M 2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
J 3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
V 4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24 31
S 5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
D 6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
SEPTEMBRIE	OCTOMBRIE	NOIEMBRIE	DECEMBRIE
L 3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
M 4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
M 5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
J 6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
V 7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
S 1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
D 2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30

Coperta : SERGIU GEORGESCU

Prezentarea grafică : OVIDIU IOANID

Tiparul executat la: Combinatul poligrafic „Casa Scintei”

NUMAI CINE JOACĂ POATE CÎȘTIGA!

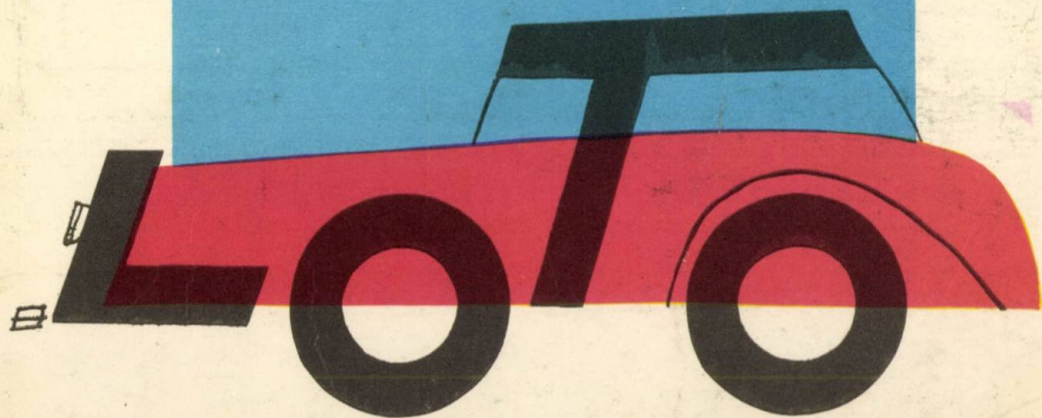
BANI

EXCURSII

AUTOTURISME

Lei 12